

مجلس دانش آموزی

« لیل پوربابا »

۱۰ آذرماه به مناسبت شهادت آیت‌الله مدرس، «روز مجلس شورای اسلامی» نام‌گذاری شده است، ولی آیا با شیوه کار مجلس و نمایندگان آن آشنا هستید؟ آیا می‌دانید که مجلس دانش آموزی با فرایندی مشابه مجلس شورای اسلامی در راستای برطرف کردن مشکلات شما دانش‌آموزان توسط خود شما و با رأی‌های شما در دوره‌های متفاوت تشکیل شده است؟ در این شماره از مجله با دو تن از نماینده‌های دوره‌های هشتم و نهم مجلس دانش آموزی، به گفت‌وگو نشستیم تا شما را با نحوه کار مجلس و نمایندگان آن آشنا کنیم.

چرا خودتان را معرفی کنید و برایمان بگویید از کجا با مجلس آشنا شدید؟

جاسمی: من احمد جاسمی نژاد دریس متولد اسفند ۱۳۸۰ در شهرستان بهبهان استان خوزستان هستم. خانواده‌ام به دلیل جنگ از خرمشهر به بهبهان مهاجرت کردند، ولی بعد از تولد من به خرمشهر بازگشتند. چون خرمشهر مدرسه تیزهوشان نداشت، من در آبادان به مدرسه می‌رفتم. تا پایه یازدهم در رشته علوم تجربی بودم، ولی بعد از عضویت در مجلس و آشنایی بیشتر، تغییر رشته دادم و به رشته علوم انسانی رفتم. امسال در کنکور شرکت کردم و امیدوارم در رشته علوم سیاسی «دانشگاه شهید چمران اهواز» پذیرفته شوم. در حال حاضر هم مسئول امور جوانان ولی فقیه در استان خوزستان هستم.

در کلاس سوم ابتدایی عضو شورای دانش آموزی مدرسه بودم و با درک کودکانه خود دوست داشتم که برنامه‌ریزی کنم و سال ۱۴۲۸ رئیس‌جمهور ایران شوم. پس فکر می‌کردم باید دیده شوم و این کار به تحقیق و برنامه‌ریزی نیاز دارد. به این صورت بود که با مجلس دانش آموزی آشنا شدم.

کوثری: من مهرشاد کوثری هستم. زمانی که وارد مجلس شدم، در ناحیه ۱ بهارستان، از شهرستان‌های استان تهران، در یک مدرسه دولتی درس می‌خواندم. رشته‌ام علوم تجربی بود که من هم تغییر رشته دادم و الان دانشجوی کارشناسی حقوق هستم. در حال حاضر عضو مجمع مشورتی جوانان استان تهران و جزو مشاورین جوان استاندار هستم. من در دوره ابتدایی عضو شورای دانش آموزی مدرسه بودم. در کلاس پنجم، عضو گروه تئاتر مدرسه شدم و در دهه فجر برای اجرا به «سازمان دانش آموزی» رفتیم و در آنجا با مجلس آشنا شدم و علاقه پیدا کردم که در انتخابات آن شرکت کنم.

چرا تعریف مجلس دانش آموزی چیست؟

مجلس دانش آموزی، نهادی صنفی - مشورتی است. صنفی است، یعنی اینکه دانش‌آموزان باید در مورد صنف خودشان، یعنی مسائل دانش‌آموزان، نظر بدهند و مثلاً نمی‌توانند در مورد آسفالت خیابان نظر بدهند. مشورتی است، یعنی صرفاً می‌توانند پیشنهاد بدهند. مجلس دانش آموزی از سال ۱۳۸۰ تشکیل شده و تا الان ۹ دوره آن برگزار شده و شامل این کمیسیون‌هاست: تربیتی و اجتماعی؛ ورزش و سلامت؛ علمی و آموزشی؛ فرهنگی و هنری؛ ارتباطات و فناوری.

چرا شرایط کاندید شدن برای شرکت در انتخابات چیست؟
هر دوره از مجلس دو ساله است. برای شرکت در انتخابات باید پایه نهم یا دهم باشی. یک بازه معدل به‌عنوان شرط ورود وجود دارد و یک تأیید صلاحیت که از نظر اخلاقی دانش‌آموزان بررسی می‌شوند.

چرا فرایند انتخابات به چه صورت است؟

ابتدا انتخابات شورای دانش آموزی در آن‌ماه در مدرسه‌ها برگزار می‌شود. بعد از آن رئیس‌های شوراهای دانش آموزی مدرسه‌ها، به ناحیه یا شهرستان (بسته به جمعیت دانش آموزی آن قسمت) معرفی می‌شوند. دوباره بین آن‌ها انتخابات صورت می‌گیرد و نفرات اول (تعداد آن‌ها به جمعیت دانش آموزی آن قسمت بستگی دارد) به استان معرفی می‌شوند. سپس با رأی دادن خود دانش‌آموزان راه یافته به این مرحله، انتخابات استانی برگزار می‌شود و نفرات برگزیده به مجلس دانش آموزی راه پیدا می‌کنند. این انتخابات نهایی در اسفندماه انجام می‌گیرد و شروع به کار و ورود به مجلس در مهرماه است.

برای مثال، استان خوزستان ۴۰ ناحیه دانش آموزی دارد و هر ناحیه به‌طور میانگین چهار دانش آموز از مدرسه‌ها دارد (اهواز به دلیل جمعیت دانش آموزی بیشتر، ۱۲ نفر دارد). همه این دانش‌آموزان دور هم جمع می‌شوند و با رأی آن‌ها، انتخابات استانی برگزار می‌شود و هشت نفر از استان خوزستان برای ورود به مجلس دانش آموزی از بین این افراد انتخاب می‌شوند. در هر استان به ازای هر صد و خرده‌ای هزار دانش آموز، یک نماینده در مجلس وجود دارد. مثلاً تهران و شهرستان‌هایش ۲۱ نماینده، خراسان رضوی ۱۲ نماینده و یزد ۳ نماینده دارد. سهمیه‌ها به‌صورت مساوی بین دختران و پسران تقسیم می‌شوند و در استان‌هایی که سهمیه آن‌ها فرد است، آن یک نفر سهمیه متعلق به اقلیت‌هاست. از دوره چهارم به بعد مجلس، در هر دوره ۱۵۰ نماینده حضور دارند که دو نفر از آن‌ها نماینده دانش‌آموزان خارج از کشور هستند.

چرا جلسه‌های مجلس به چه صورت و کجا برگزار می‌شوند؟
جلسه‌ها به‌صورت آموزشی، مباحثه‌ای و تدوین سند هستند و بسته به جمعیت حاضر در جلسه‌ها، یا در «سازمان دانش آموزی» در شهر تهران (زیر پل حافظ) یا در «اردوگاه شهید باهنر» برگزار می‌شوند.

چرا آیا به‌عنوان نماینده مجلس دانش آموزی حقوقی را از دولت

ما در شهرستان‌های استان تهران روی موضوع عدالت آموزشی و حس مسئولیت‌پذیری دانش‌آموزان کار کردیم.

جاسمی: من در دوره نهم رئیس کمیسیون ارتباطات و فناوری هستم. در ابتدای ورود به مجلس، با دوستان دیگر، ائتلاف «انجمن جوانان نواندیش» را به صورت خودجوش تأسیس کردیم که از ائتلاف ما، پنج نفر به عضویت هیئت‌رئیس هفت‌نفره در آمدند و ۹ نفر هم عضو گروه ۱۵ نفره انتخابی در کمیسیون‌ها شدند. همچنین مجلس به دانش‌آموزان اختیار می‌دهد که طرح بدهند و مجلس مسیر را برای پیشبرد طرح‌هایشان به آن‌ها نشان می‌دهد. البته انجام‌دهنده خود دانش‌آموزان هستند. ما هم طرحی دادیم با عنوان: «طرح کارگروه ویژه مناطق محروم با رویکرد ویژه محدودیت‌زدایی علمی-فرهنگی». حدود یک سال و نیم پیگیری کردیم تا در بهمن ماه، نهاد ریاست جمهوری با طرحمان موافقت کرد، ولی متأسفانه به دلیل پیدایش کرونا، طرح تاکنون عملی نشده است. قرار بود یک «سامانه مجمع ملی خیران دانش‌آموزی» راه‌اندازی شود که ۱۴/۵ میلیون دانش‌آموز ایرانی بتوانند به صورت خودجوش عضو آن شوند و به‌عنوان خیر، مبلغی را در حد توان خودشان بپردازند، تا با این پول بتوان در مناطق محروم به دانش‌آموزان کمک کرد. قسمت دیگر طرح هم شامل جهاد و زکات علمی می‌شد و قرار بود دانشجویانی که تازه وارد دانشگاه‌های دولتی مناطق اجرای طرح شده بودند، شناسایی شوند و به مناطق محروم بروند و به صورت رایگان تدریس کنند. قسمت آخر طرح هم جهاد فرهنگی بود و می‌خواستیم به مناسبت‌هایی مثل «اربعین»، یک مجموعه از بسته‌های فرهنگی تهیه و توزیع کنیم.

دریافت می‌کنید؟

جاسمی: خیر. مجلس تنها هزینه رفت‌وآمد، اسکان و وعده‌های غذایی را می‌دهد. ما بیشتر از جیب خودمان هزینه می‌کنیم که البته خودمان مایل هستیم. چون برای مثال، من کار می‌کنم و خودم می‌توانم هزینه‌هایم را بپردازم. عقیده دارم، ما آمده‌ایم که یاری برای انقلاب باشیم و نه باری.

روان شیوه کار داخل مجلس به چه صورت است؟

در مجلس بین ۱۵۰ نماینده، دوباره انتخابات برگزار می‌شود تا هفت جایگاه هیئت‌رئیس به این شرح پر شود: یک نفر رئیس؛ دو نفر نائب‌رئیس؛ دو نفر منشی؛ دو نفر کارپرداز. پنج کمیسیون وجود دارد و هر کمیسیون سه عضو دارد: یک نفر رئیس؛ یک نفر نائب‌رئیس؛ یک نفر منشی. هفت نفر عضو هیئت‌رئیس، با حکم وزیر آموزش و پرورش، مشاور وزیر می‌شوند. تمامی اعضای مجلس هم مشاورین مدیرکل آموزش و پرورش همان استانی می‌شوند که از آن رأی آورده‌اند. به جز ریاست، بقیه پست‌ها اکثریت نسبی لازم دارند. یعنی از بین دو نفر، هر کس تعداد آرایش بیشتری بود، انتخاب می‌شود. ولی ریاست اکثریت مطلق لازم دارد؛ یعنی نصف به علاوه یک حاضرین.

روان اساسنامه و طرز کار کمیسیون‌ها چگونه است؟

هر کمیسیون یک برنامه را در دستور کار دوساله خودش قرار می‌دهد. در ابتدای هر دوره، برای تمام نمایندگان فرمی ارسال می‌شود که در آن پیشنهاد خودشان را برای سندی که در آن دوره قرار است روی آن کار شود، بنویسند. دبیرخانه مجلس پرتکرارترین مطالب را استخراج و در صحن علنی به رأی می‌گذارد. در هر دوره، مجلس حول سندی که رأی آورده است، جلسه‌هایی را برگزار و فعالیت می‌کند. برای مثال در دوره هشتم، «سند حقوق دانش‌آموزی»، و در دوره نهم، «سند سلامت روان دانش‌آموز و مدرسه» رأی آوردند.

روان فعالیت‌های شما به عنوان نماینده مجلس دانش‌آموزی

به چه صورت بودند؟

کوثری: من نماینده شهرستان‌های تهران در دوره هشتم و عضو هیئت‌رئیس مجلس دانش‌آموزی بودم؛ یعنی مشاور وزیر آموزش و پرورش بودم.

روان مشکلات شما به عنوان نماینده چه بود؟

کوثری: متأسفانه ۳۰ تا ۴۰ درصد مدرسه‌ها، اصلاً انتخابات شورا و مجلس دانش‌آموزی را برگزار نمی‌کنند. برای همین خیلی از دانش‌آموزان اصلاً نمی‌دانند که مجلس چیست. برای همین هیچ‌گونه مطالبه و خواسته‌ای هم از ما ندارند که ما به وزیر و مسئولان انتقال دهیم.

جاسمی: شرح وظایف ما نماینده‌ها ۱۸ مورد دارد که یکی از آن‌ها سرکشی به مدرسه‌هاست تا با دانش‌آموزان صحبت کنیم و مشکلات آن‌ها را بشنویم. سازمان استان برای بازدید موظف است که وسیله حمل و نقل در اختیار نماینده‌ها بگذارد، ولی متأسفانه گاهی این اتفاق نمی‌افتد. حتی وقتی با وسیله شخصی به بازدید می‌رفتیم، خیلی از مدیران مدرسه‌ها اصلاً نمی‌دانستند که مجلس چیست و برخورد نامناسبی با ما داشتند.

روان حرف آخر؟

کوثری: ما مدیون مجلس دانش‌آموزی هستیم و هرچه داریم، از مجلس است. شخصیت ما را رشد داد و قدرت تصمیم‌گیری و طرز رفتار صحیح را به ما آموخت. اگر در این سَن پایین موقعیت کاری خوبی داریم، از دستاوردهای مجلس دانش‌آموزی است. در واقع مجلس دارد مدیران آینده کشور را آموزش می‌دهد.

جاسمی: نقطه عطف زندگی من ورود به مجلس دانش‌آموزی بوده است. برایتان گفتم که حتی باعث تغییر رشته و تغییر مسیر زندگی من شد. اعتمادبه‌نفس و پختگی به من بخشید. مجلس طی دو سال به دانش‌آموزان اعتمادبه‌نفس می‌بخشد. اگر تدبیری اندیشه شود که نماینده‌ها بعد از طی دوره دوساله و بعد از این همه آمادگی و دوره دیدن، رها نشوند و از آن‌ها در جاهای مختلف استفاده شود، خیلی کمک می‌کند.